

Sygn. akt II CSK 274/17

POSTANOWIENIE

Dnia 31 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z wniosku J.S.
przy uczestnictwie G.S.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 31 października 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w S.
z dnia 13 września 2016 r., sygn. akt II Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Uczestnik G.S. wniósł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w S. z dnia 13 września 2016 r. oddalającego jego apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w G. z dnia 7 sierpnia 2015 r. W postanowieniu tym Sąd Rejonowy w G. ustalił, że w skład majątku wspólnego wnioskodawczyni J.S. i uczestnika G.S. wchodzi: nieruchomość zabudowana stanowiąca działkę nr [...] o powierzchni 0,0335 ha, położona w W. przy ul. K., dla której Sąd Rejonowy w G. prowadzi księgę wieczystą KW nr (...), o wartości 170.000 zł, środki pieniężne w wysokości 1.600 zł stanowiące równowartość samochodu osobowego marki O. nr rej; (...), rok produkcji 1996, samochód osobowy marki F., nr rej. (...) o wartości 4.500 zł. Ponadto Sąd dokonał podziału majątku wspólnego J.S. i uczestnika G.S. w ten sposób, że nieruchomość zabudowaną oraz środki pieniężne przyznał na

wyłączną własność uczestnika G.S., a samochód osobowy marki F. przyznał na wyłączną własność wnioskodawczyni J.S.; zasądził od uczestnika G.S. na rzecz wnioskodawczyni J.S. kwotę 83.550 zł tytułem spłaty jej udziału w majątku wspólnym, oddalił wniosek uczestnika o ustalenie, że uczestnik dokonał nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny, zasądził od uczestnika G.S. na rzecz wnioskodawczyni J.S. kwotę 500 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

W skardze opartej wyłącznie na pierwszej podstawie kasacyjnej skarżący zarzucił naruszenie art. 33 pkt 2 k.r.o., art. 45 § 1 k.r.o. i art. 65 § 1 k.c. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazywał, że w świetle uchwały Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 1975 r., III CZP 12/75, przynależność przedmiotów do majątków odrębnych ma charakter wyjątków, które zostały szczegółowo wymienione w art. 33 k.r.o. W ocenie skarżącego, w braku dowodów przeciwnych każda darowizna musi być uznana za dokonaną wyłącznie na rzecz obdarowanego małżonka. W wypadku sporu co do woli darczyńcy, ciężar dowodu, że „darczyńca inaczej postanowił” (art. 33 pkt 2 *in fine* k.r.o.), spoczywa na tym z małżonków, który twierdzi, że na skutek takiego oświadczenia darczyńcy darowizna weszła do majątku wspólnego małżonków.

Na tej podstawie skarżący wnosił o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, a w dalszej kolejności o uchylenie w całości wyroku Sądu Okręgowego w S. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym

jest ograniczony do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. i nie obejmuje merytorycznego rozpatrywania skargi kasacyjnej. W razie stwierdzenia, że występuje co najmniej jedna z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Uczestnik powołał się na wystąpienie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, sprowadzającego się do problemu, czy dopuszczalne jest dokonywanie przez sąd wykładni umów darowizny w sytuacji, gdy wolę darczyńcy kwestionuje wyłącznie jeden z małżonków i czy wówczas to małżonek kwestionujący wejście przedmiotu darowizny do majątku odrębnego (osobistego) drugiego małżonka jest zobowiązany do wykazania, że wolą darczyńców było obdarowanie obojga małżonków.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy i dotychczas niewyjaśniony, dotyczący ważnego abstrakcyjnego zagadnienia jurydycznego, którego rozpatrzenie przyczyni się do rozwoju myśli prawnej i będzie miało znaczenie nie tylko w konkretnej, jednostkowej sprawie, ale także przy rozstrzyganiu innych podobnych spraw. Wskazana wątpliwość musi przy tym rzeczywiście występować w sprawie i mieścić się w zakresie problematyki, która podlega badaniu w postępowaniu kasacyjnym. Skarżący powinien dostrzegać zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których zagadnienie powstało. Takich cech wniosek uczestnika jednak nie wykazuje. Skarżący wskazuje na wątpliwości w zakresie dopuszczalności wykładania oświadczenia woli darczyńcy w wypadku, kiedy oświadczenie to jest jasne – pomija jednak, że umowa darowizny nie została zawarta w formie pisemnej i odtwarzanie treści oświadczenia darczyńców następowało na podstawie dowodów osobowych i pośrednich dowodów z dokumentów. Dopiero tak odtworzone oświadczenia poddawane były wykładni (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 1996 r., II UKN 9/96, LexisNexis nr 317203, OSNAPiUS 1997, nr 11, poz. 201). Ustalenia faktyczne obejmujące okoliczności, w jakich darowizny były dokonywane i ich ówczesną interpretację przez strony umowy, ustaloną w wyniku oceny materiału dowodowego, nie podlegają kontroli kasacyjnej i wiążą Sąd Najwyższy (art. 398³ §

3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c., wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 1997 r., I CKN 90/96, LexisNexis nr 329995, Prok. i Pr. 1998, nr 1, poz. 47, dodatek). Treść tych ustaleń stanowiła podstawę wykładni treści umowy w spornym zakresie - czy darowizna nastąpiła do majątku odrębnego uczestnika czy też do majątku wspólnego. Tego rodzaju wykładnia była nie tylko dopuszczalna, ale konieczna do rozstrzygnięcia sprawy. Zarzuty skarżącego związane z wadliwym, jego zdaniem, stosowaniem art. 6 k.c. w ogóle nie mogą być wzięte pod uwagę, ponieważ nie zostały objęte podstawą skargi kasacyjnej, a ponadto art. 6 k.c. nie był stosowany w niniejszej sprawie. Przepis ten wyznacza skutki nieudowodnienia określonych okoliczności, natomiast w rozpatrywanej sprawie Sądy uznały wszystkie istotne okoliczności za udowodnione.

W związku z tym, że okoliczności sprawy nie świadczą o wystąpieniu innych przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi uczestnika do rozpatrzenia.

jw